

Pk-yritysbarometri

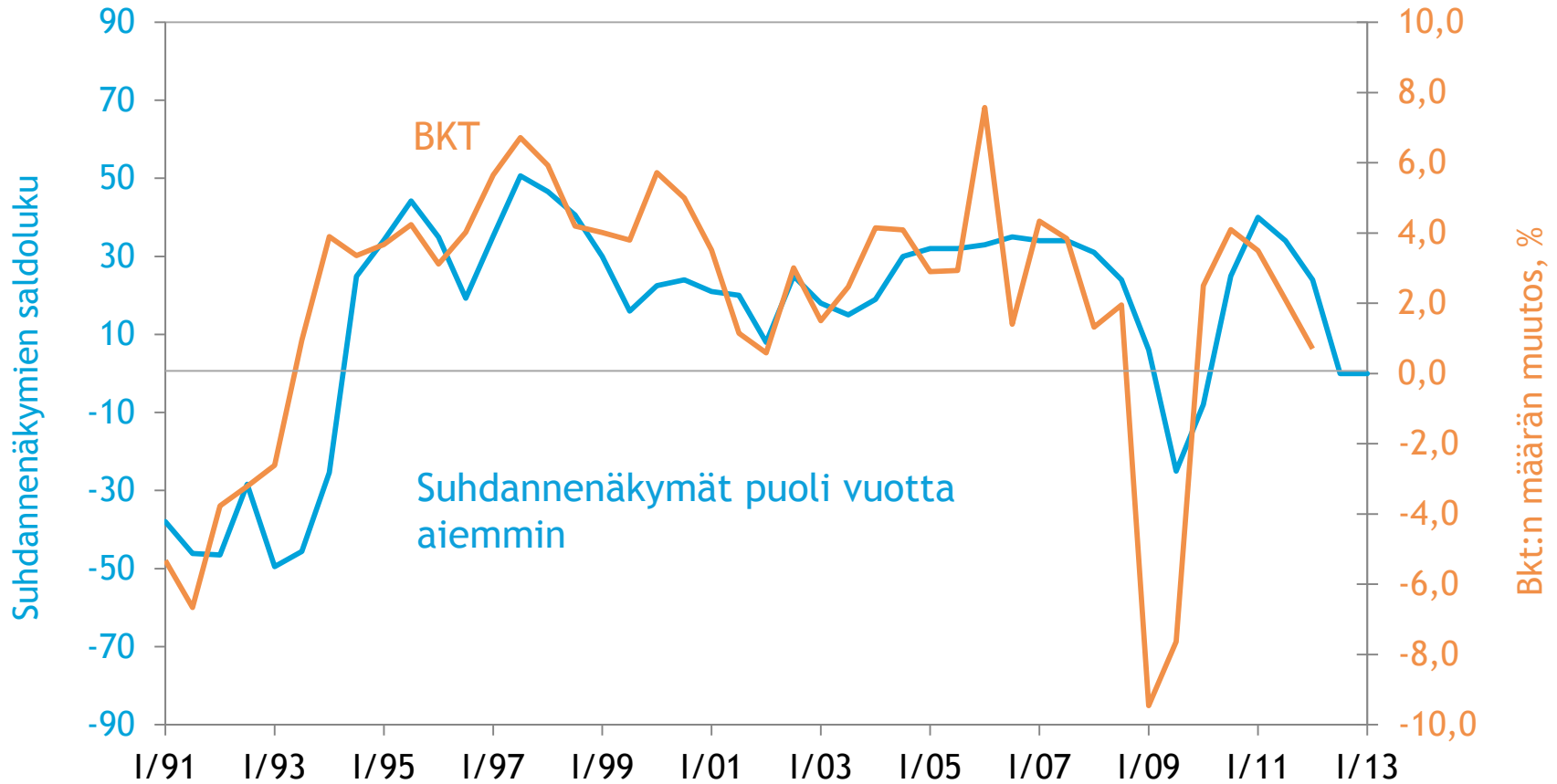
Kevät 2013

Aineisto ja ennustekyky

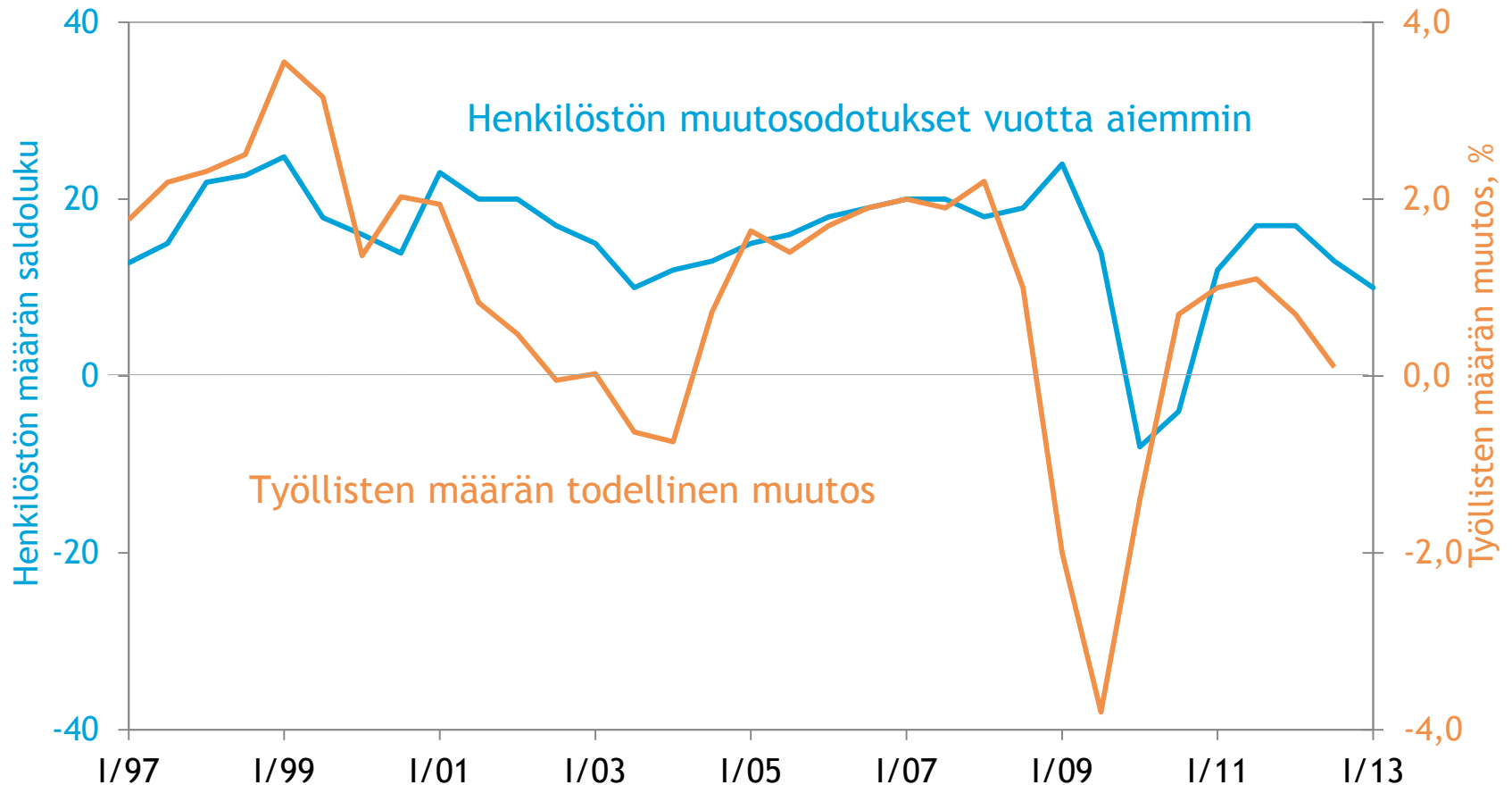

Suhdannenäkymät ja BKT

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Odotukset henkilöstömäärästä ja työllisyys

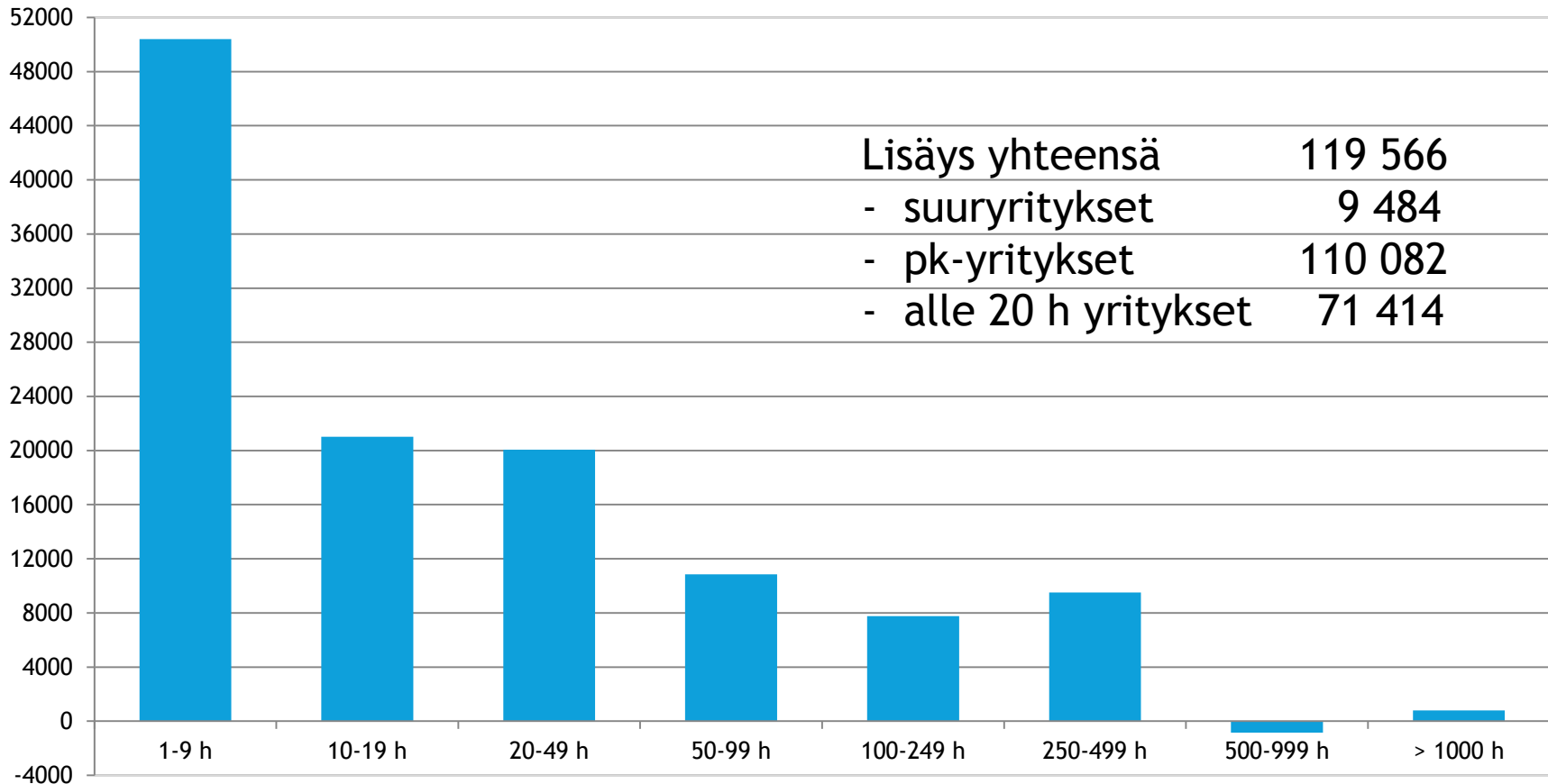
Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, kevät 2013

Pk-yritykset kansantaloudessa

Työllisten määrän muutos erikokoisissa yrityksissä vuosina 2001-2011

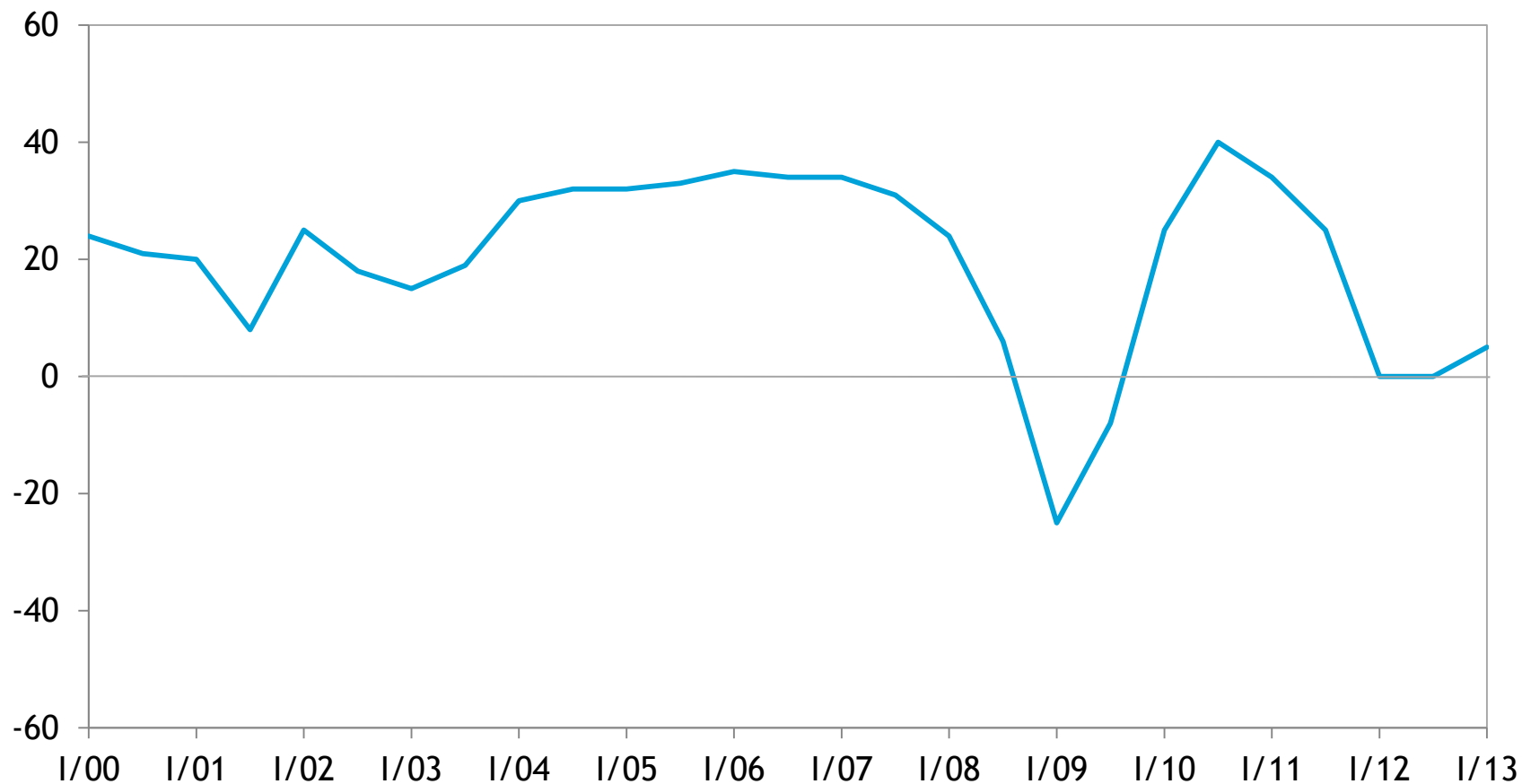
Lähde: Tilastokeskus. Henkilömäärät muunnettu kokopäiväisiksi työpaikoiksi, pl. maa- ja metsätalous

---

Suhdanteet

Yleiset suhdannenäkymät, saldoluku

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Yleiset suhdannenäkymät 1/2

	Paranevat %	Pysyvät ennallaan %	Heikkenevät %	Saldoluku
Kaikki yritykset	26	53	21	5
Toimialoittain				
Teollisuus	28	51	21	7
Rakentaminen	19	58	23	-4
Kauppa	25	51	24	1
Palvelut	28	52	20	8
Kasvuhakuisuuden mukaan				
Voimakkaasti kasvuhakuiset	65	28	6	59
Kasvuhakuiset	37	48	15	22
Asemansa säilyttäjät	15	57	28	-13
Ei kasvutavoitetta	6	69	25	-19
Toimintansa lopettavat	2	34	64	-62

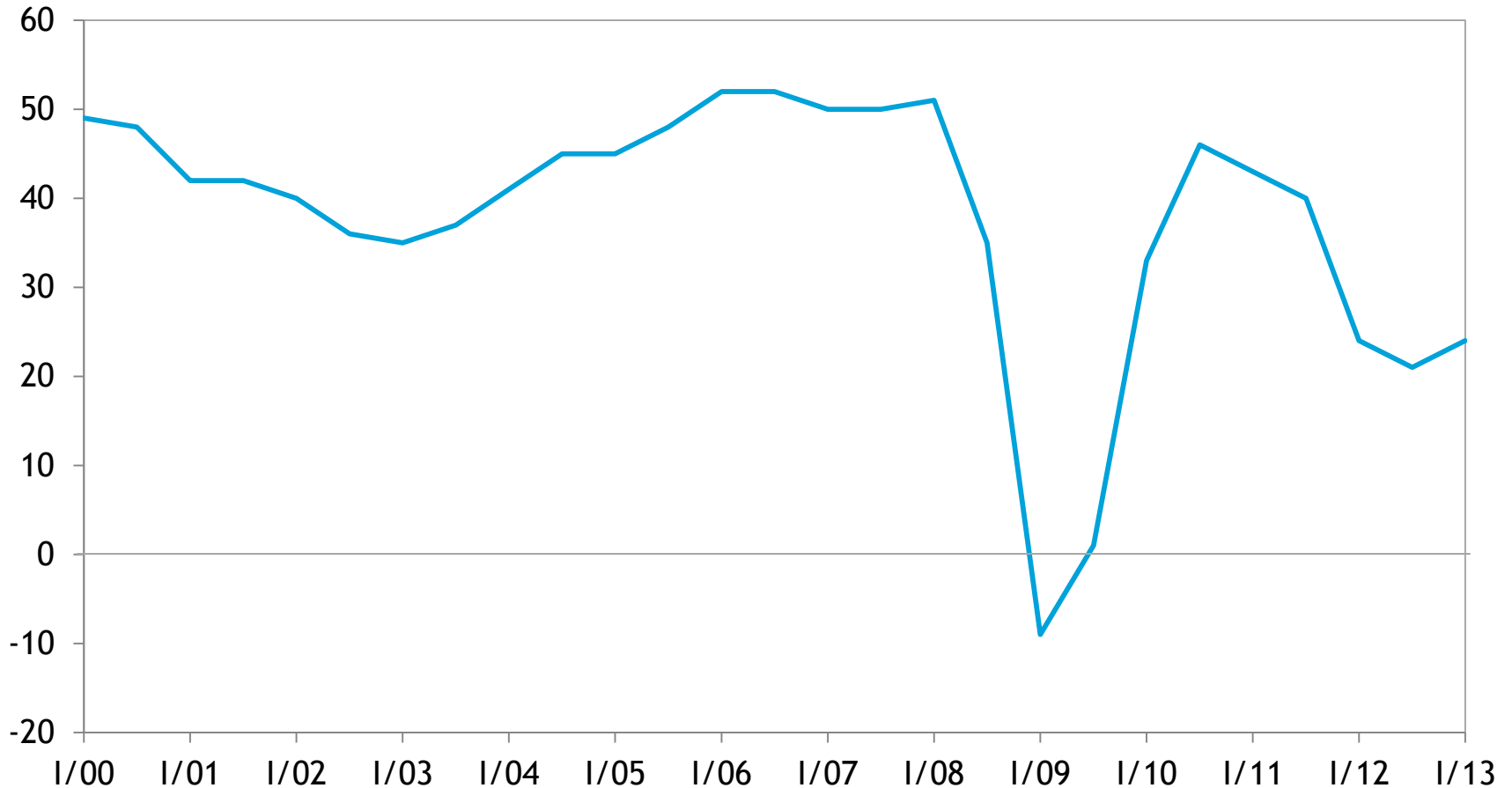
Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Yleiset suhdannenäkymät 2/2

	Paranevat %	Pysyvät ennallaan %	Heikkenevät %	Saldoluku
Kokoluokittain				
alle 5 henkilöä	26	55	19	7
5-9 henkilöä	28	53	19	9
10-19 henkilöä	21	52	27	-6
20-49 henkilöä	25	47	28	-3
yli 50 henkilöä	27	39	34	-7
Perustamisvuoden mukaan				
ennen 1990	16	56	28	-12
1990-1999	21	55	24	-3
2000-2009	29	54	17	12
2010 jälkeen	47	42	11	36

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, kevät 2013

Liikevaihdon muutosodotukset, saldoluku

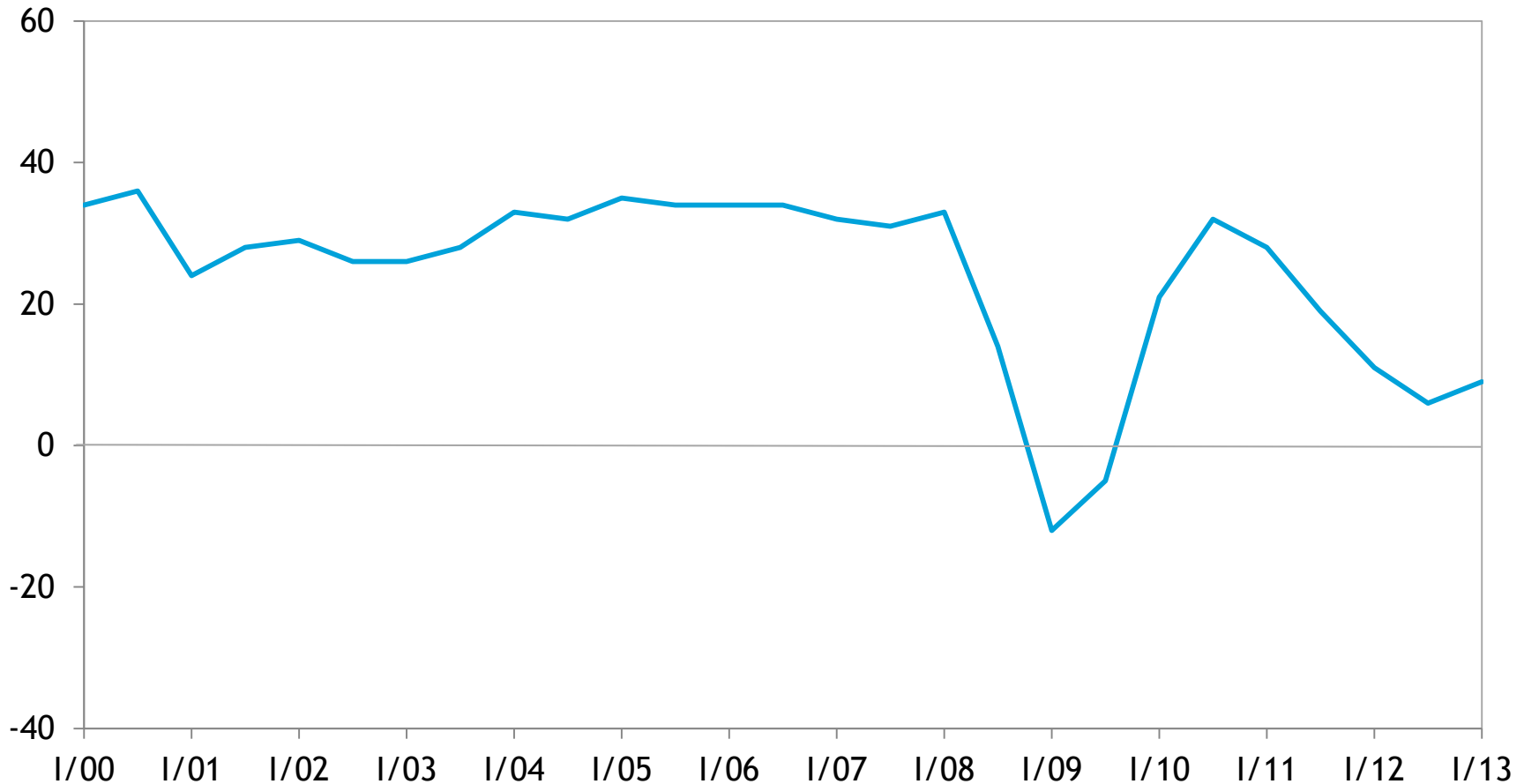
Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Liikevaihdon muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	42	40	18	24
Teollisuus	42	39	19	23
Rakentaminen	32	46	22	10
Kauppa	42	40	18	24
Palvelut	45	39	16	29

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Kannattavuuden muutosodotukset, saldoluku

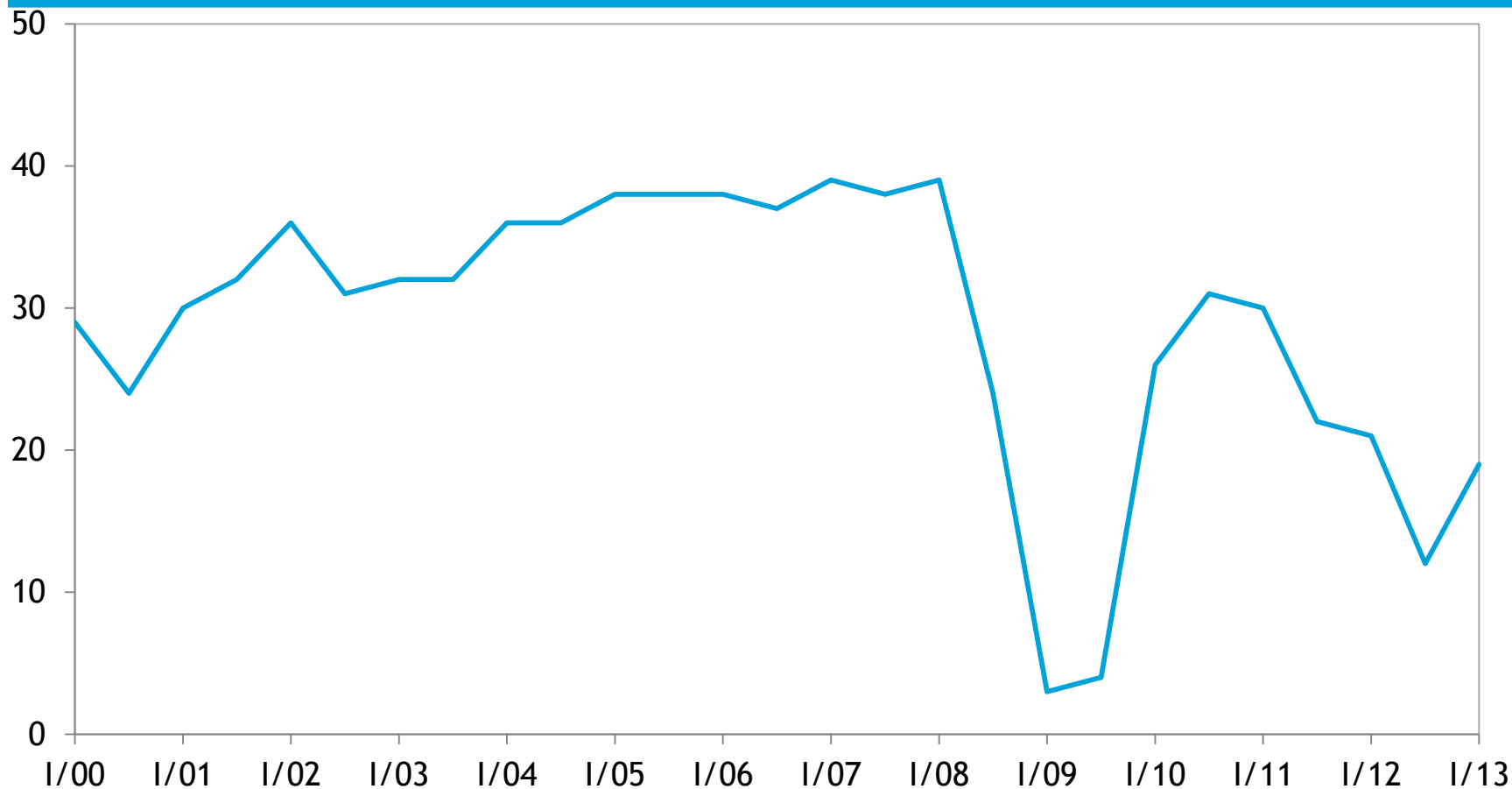
Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Kannattavuuden muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	32	45	23	9
Teollisuus	35	42	23	12
Rakentaminen	29	49	22	7
Kauppa	32	41	27	5
Palvelut	33	46	21	12

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Vakavaraisuuden muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, kevät 2013

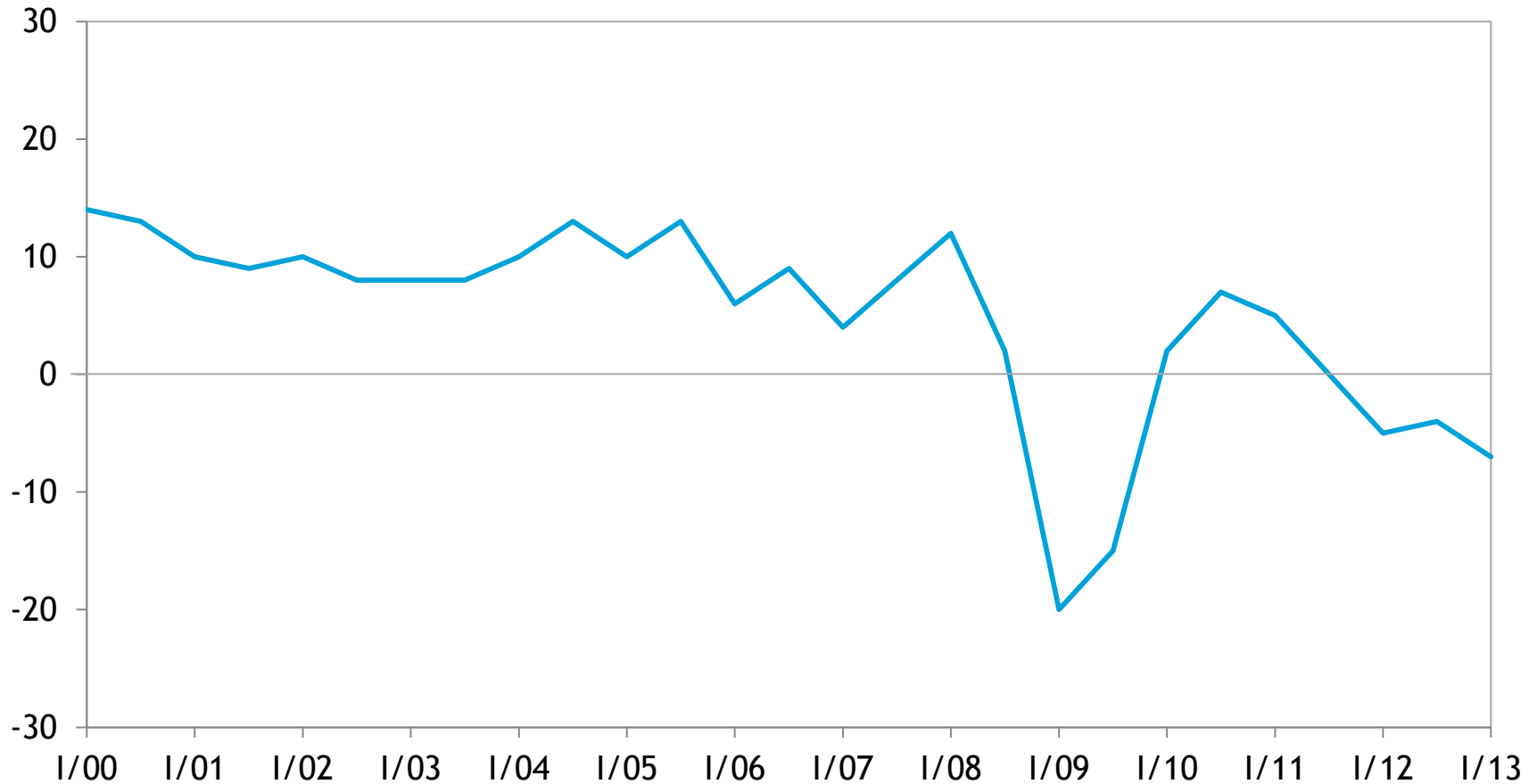
Vakavaraisuuden muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	32	55	13	19
Teollisuus	35	51	14	21
Rakentaminen	30	55	15	15
Kauppa	31	55	14	17
Palvelut	32	56	12	20

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Investointien arvon muutosodotukset, saldoluku

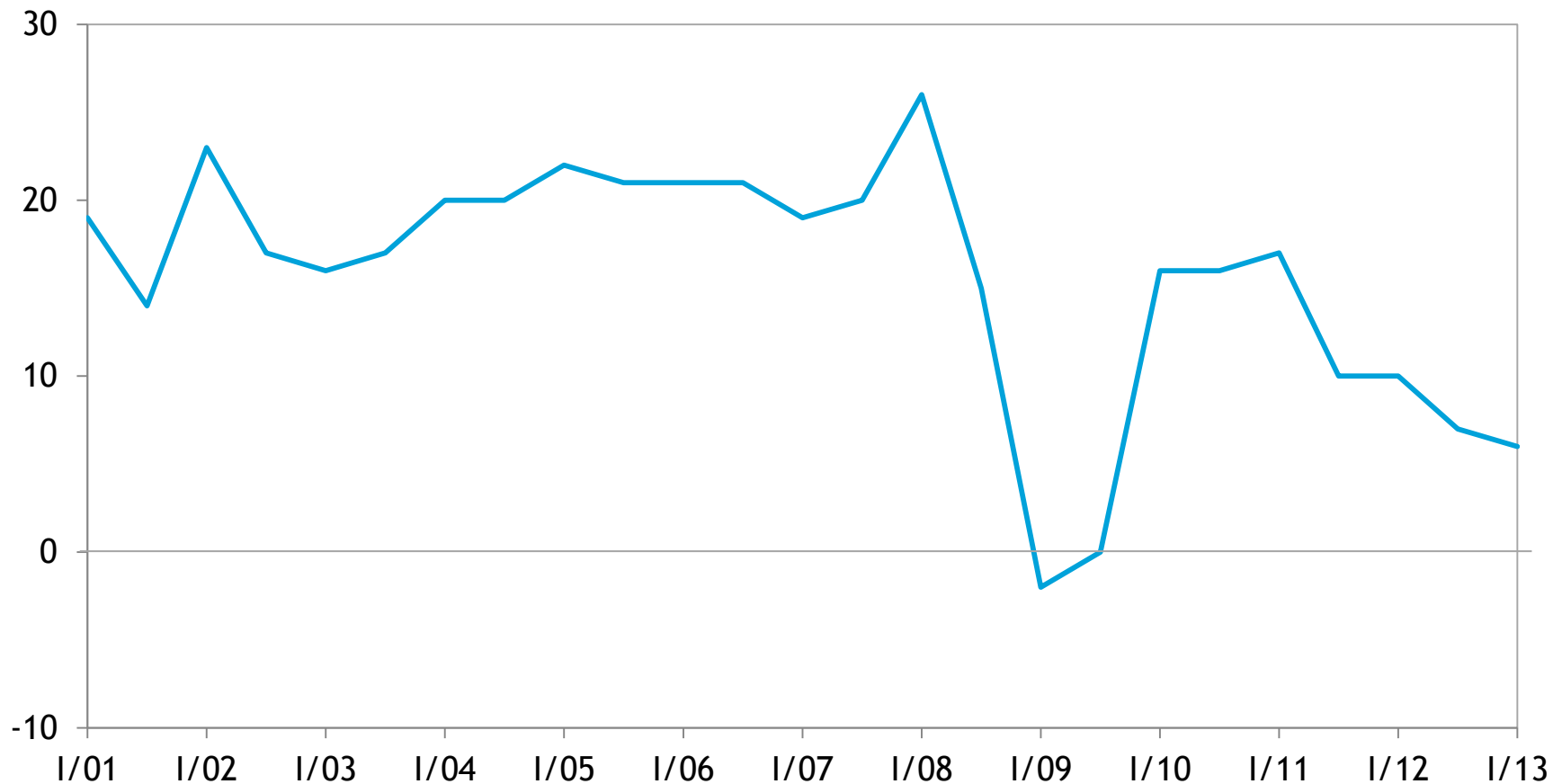
Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Investointien arvon muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	18	57	25	-7
Teollisuus	17	54	29	-12
Rakentaminen	18	52	30	-12
Kauppa	15	58	27	-12
Palvelut	18	60	22	-4

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Tuotekehityspanostusten muutosodotukset, saldoluku

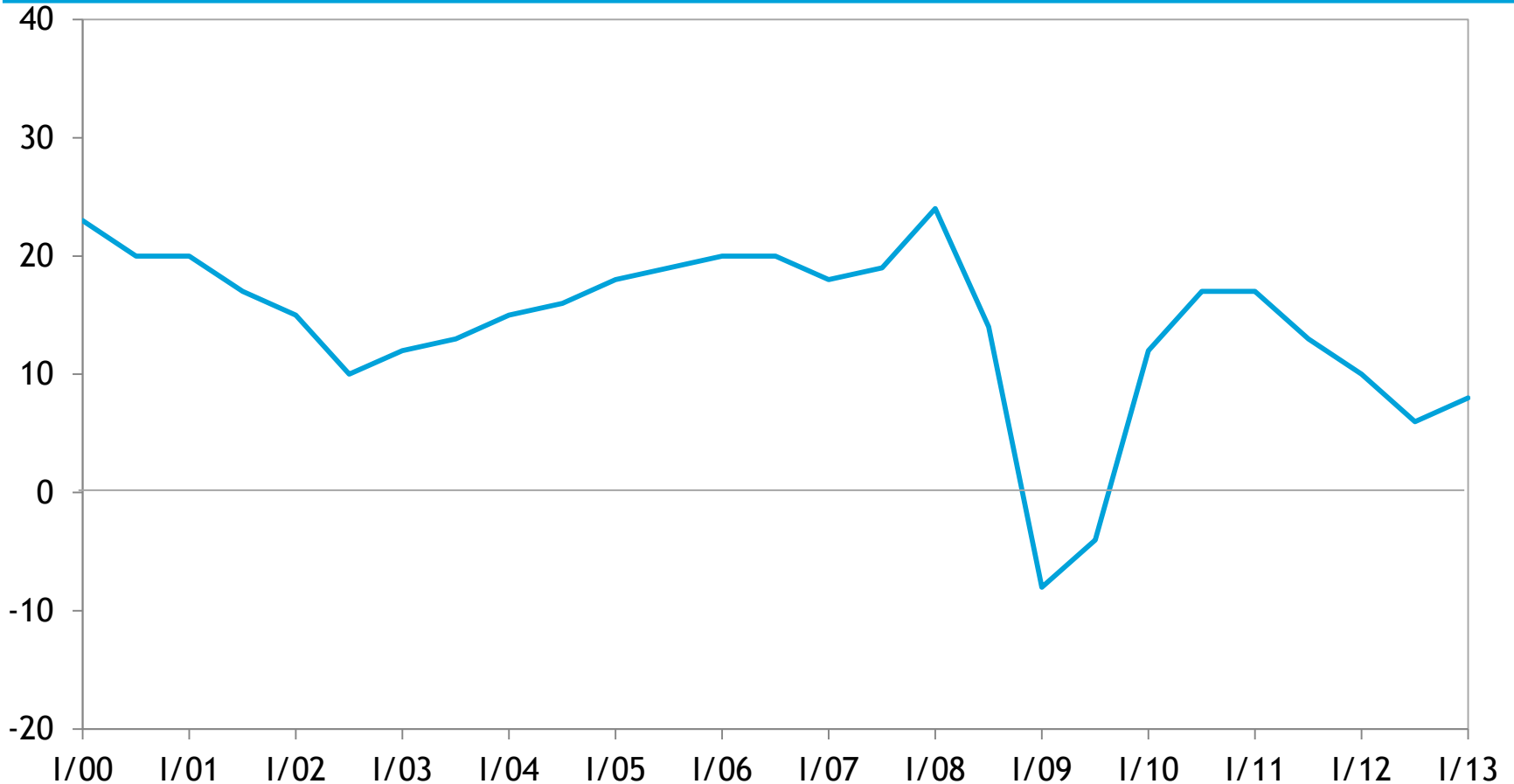
Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, kevät 2013

Tuotekehityspanostusten muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	20	66	14	6
Teollisuus	25	59	16	9
Rakentaminen	11	71	18	-7
Kauppa	19	65	16	3
Palvelut	22	66	12	10

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Henkilöstön määrän muutosodotukset, saldoluku

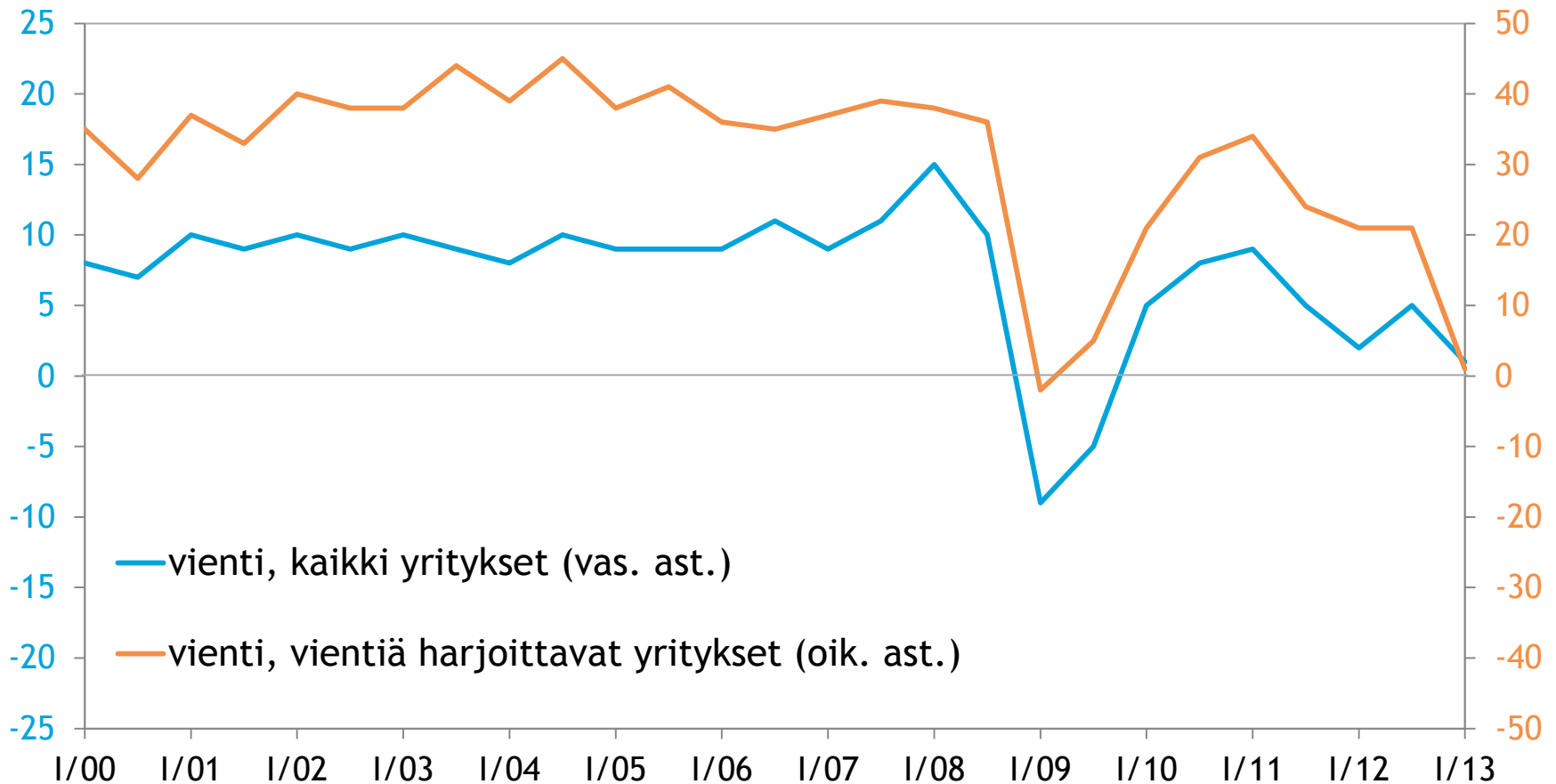
Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Henkilöstön määrän muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	18	72	10	8
Teollisuus	17	69	14	3
Rakentaminen	18	67	15	3
Kauppa	15	74	11	4
Palvelut	19	73	8	11

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Viennin arvon muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Vientiyritysten osuus, % pk-yrityksistä

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Vientiä harjoittavat	26	60	14	30	23

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

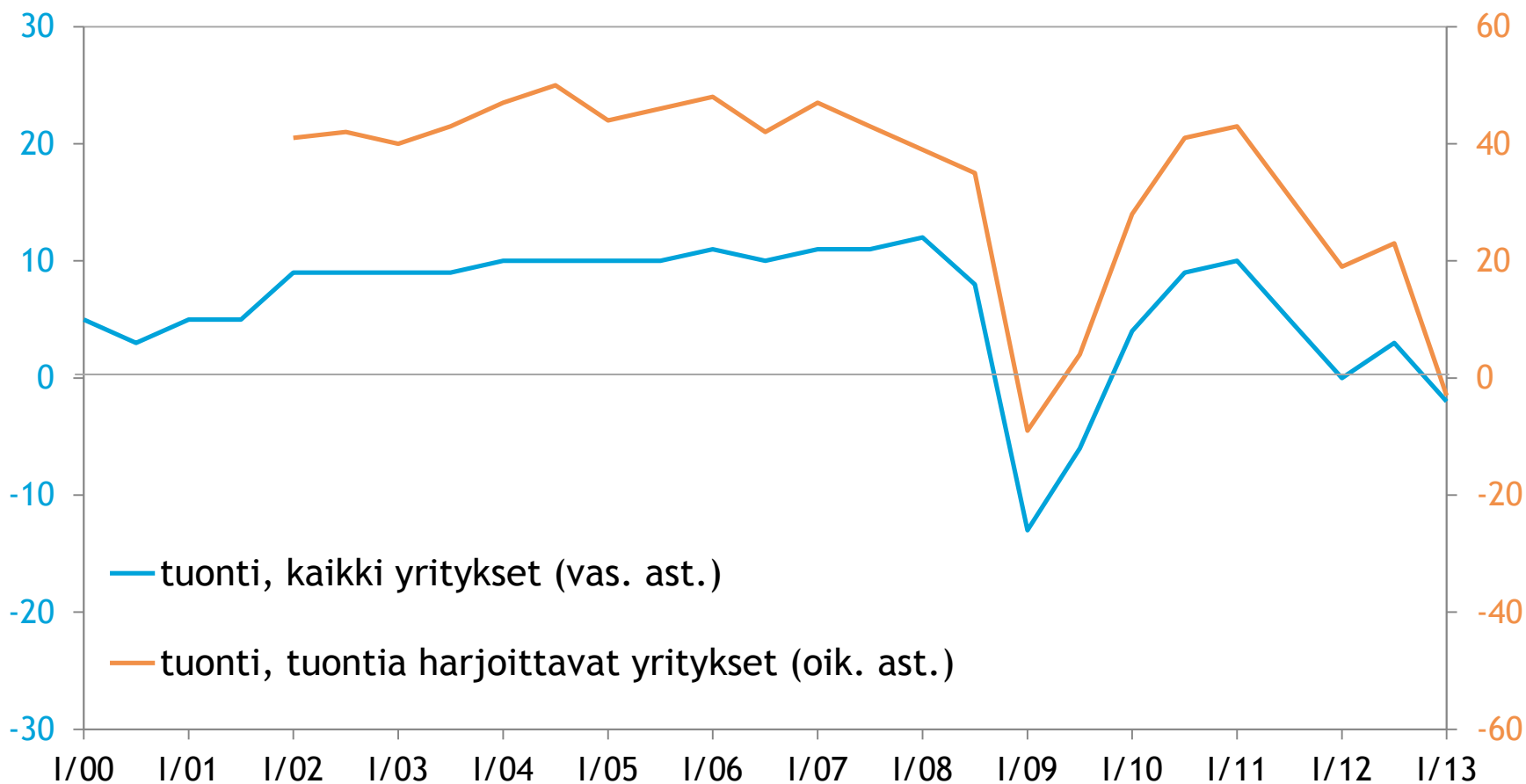

Vientiyritysten odotukset viennin arvon muutoksesta

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	14	73	13	1
Teollisuus	29	60	11	18
Rakentaminen	4	80	16	-12
Kauppa	14	72	14	0
Palvelut	14	74	12	2

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Tuonnin arvon muutosodotukset

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Tuontiyritysten osuus, % pk-yrityksistä

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Suoraa tuontia	20	44	13	44	12

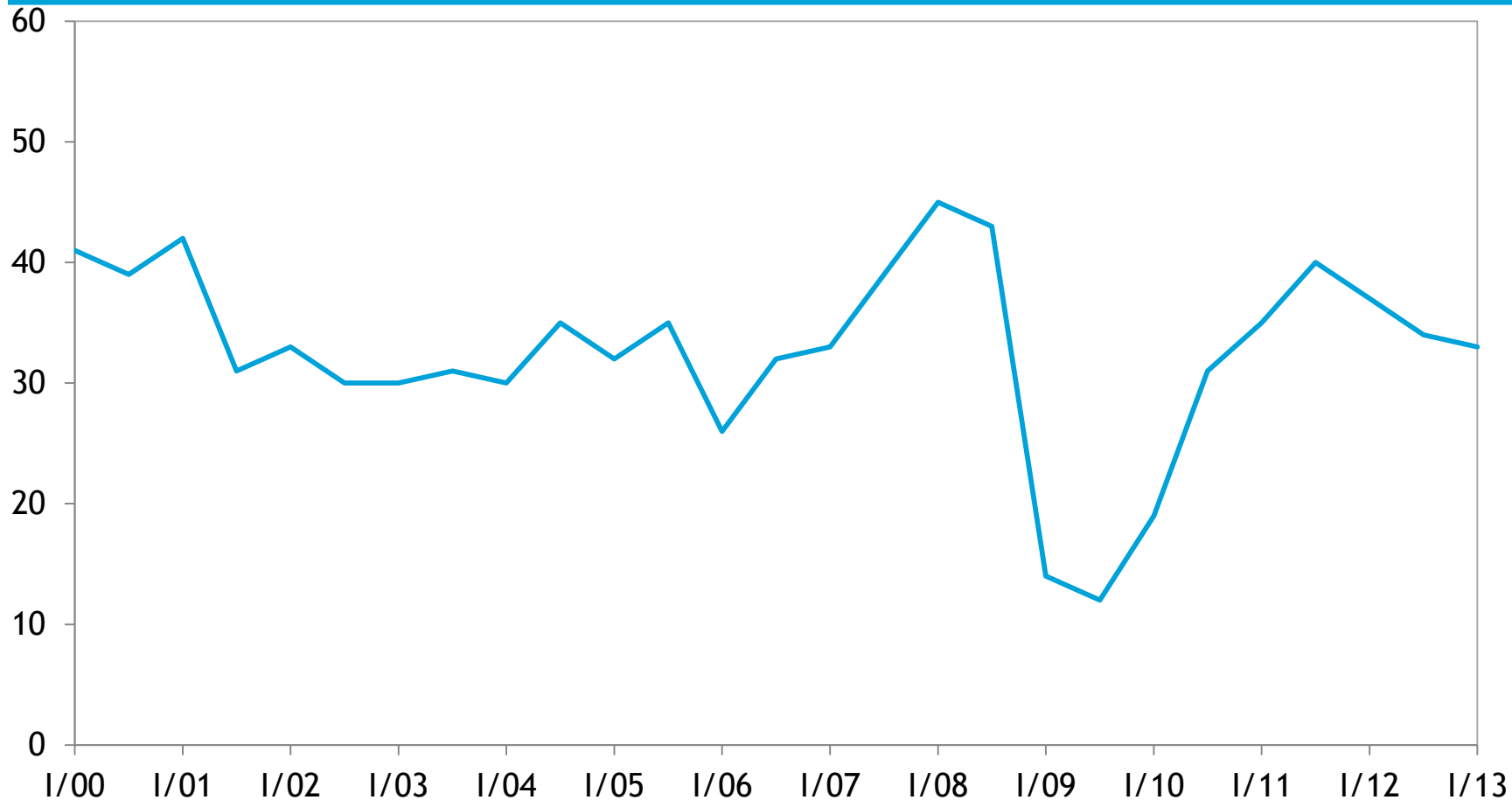
Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Tuontiyritysten odotukset tuonnin arvon muutoksesta

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	11	75	14	-3
Teollisuus	17	69	14	3
Rakentaminen	7	77	16	-9
Kauppa	23	62	15	8
Palvelut	6	81	13	-7

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Tuotantokustannusten muutosodotukset, saldoluku

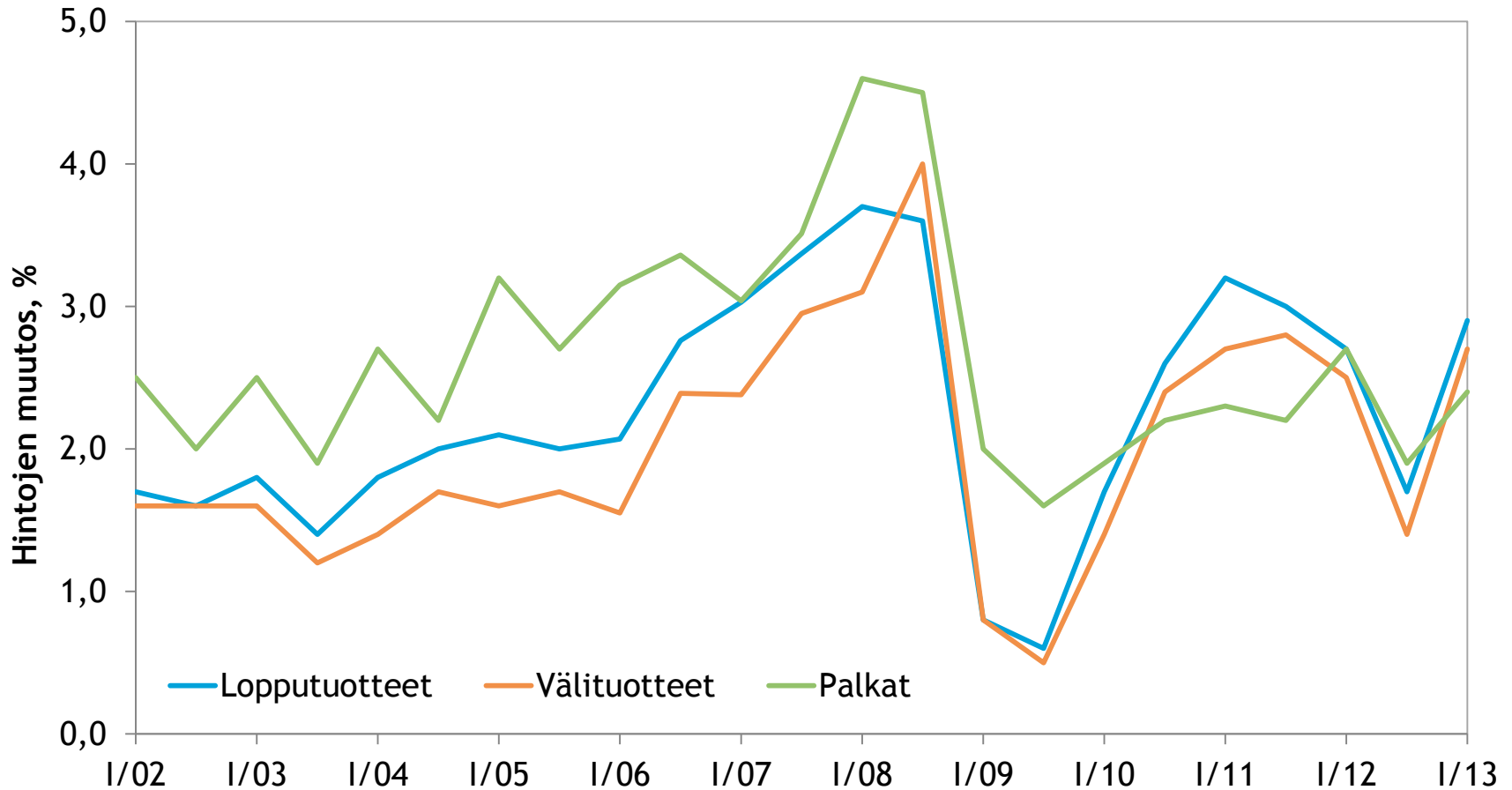
Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, kevät 2013

Tuotantokustannusten muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	42	49	9	33
Teollisuus	46	41	13	33
Rakentaminen	39	53	8	31
Kauppa	39	55	6	33
Palvelut	43	48	9	34

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Inflaatio-odotukset

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, kevät 2013

Odotukset inflaation tasosta

	Lopputuotteet %	Välituotteet %	Palkat %
Kaikki yritykset	2,9	2,7	2,4
Teollisuus	2,3	2,6	1,9
Rakentaminen	3,0	3,0	1,7
Kauppa	3,3	3,2	3,0
Palvelut	2,9	2,5	2,4

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

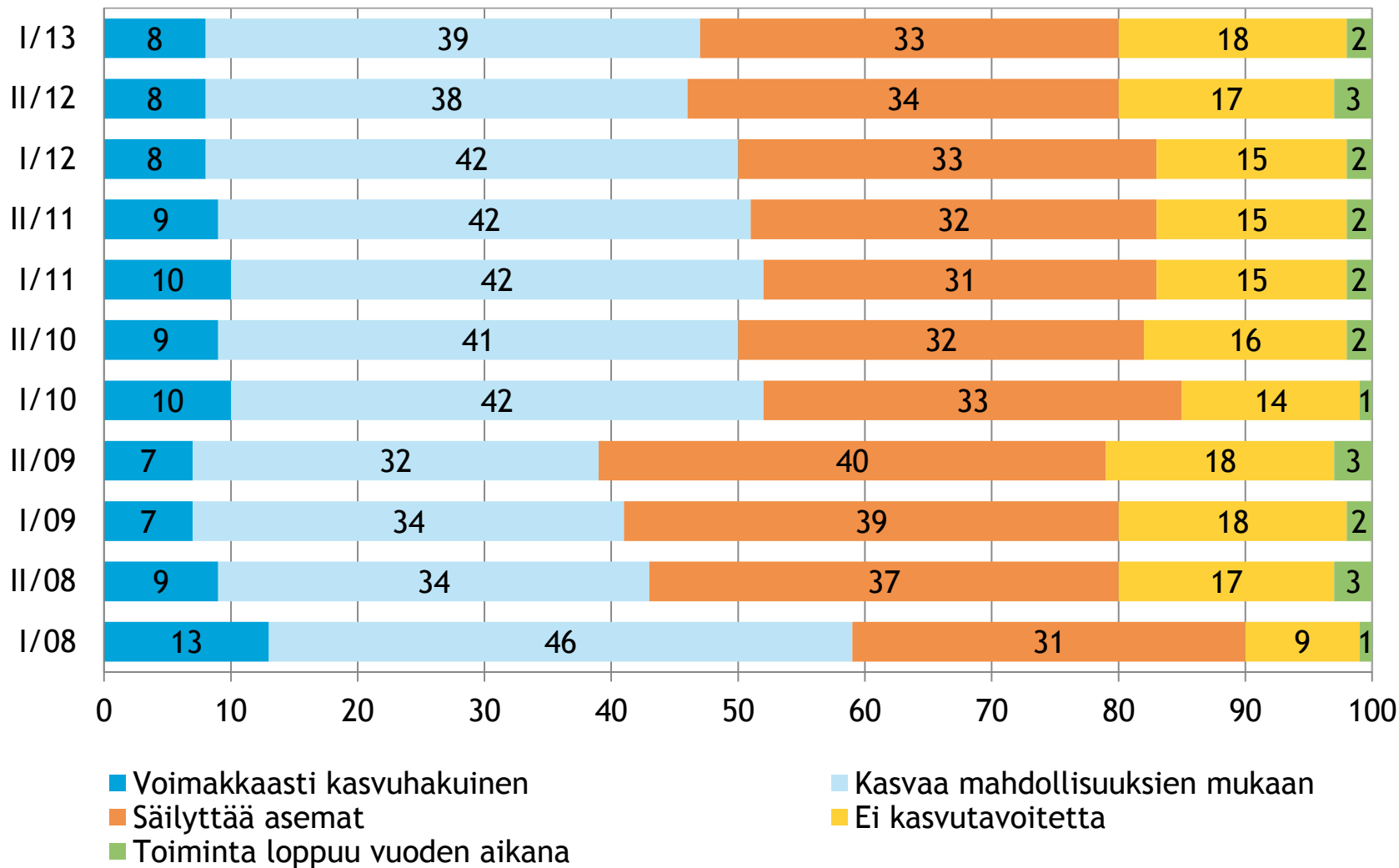

**Toimintaympäristö,
kasvuhakuisuus ja
sopeutuminen**

Kasvuhakuisuuden kehitys

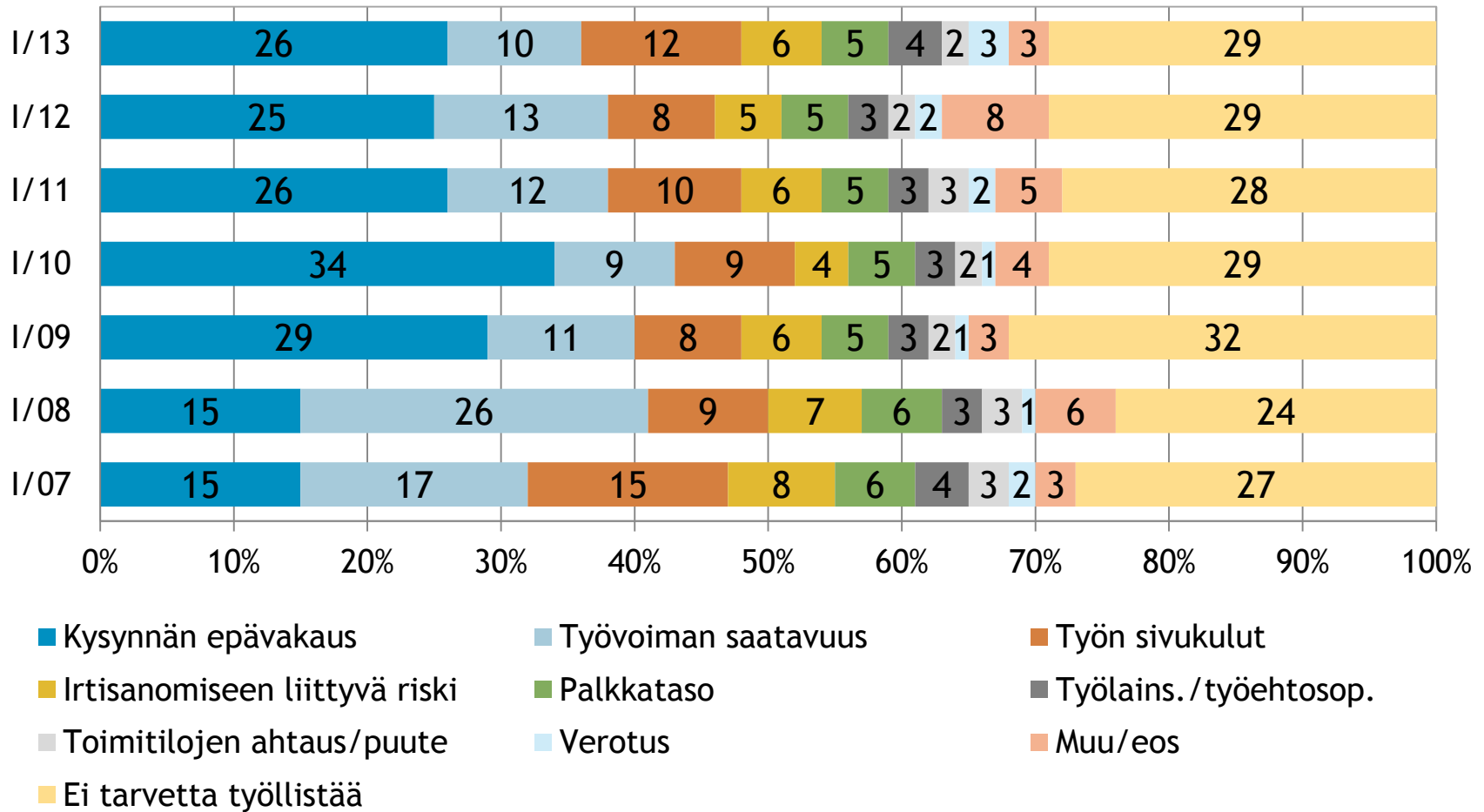

Kasvuhakuisuus

	Voimakkaasti kasvuhakuiset %	Kasvuhakuiset %	Asemansa säilyttäjät %	Ei kasvutavoitetta %	Toimintansa lopettavat %
Kaikki yritykset	8	39	33	18	2
Toimialoittain					
Teollisuus	13	42	29	15	1
Rakentaminen	5	37	37	19	2
Kauppa	9	40	36	13	2
Palvelut	8	39	31	20	2
Kokoluokittain					
alle 5 henkilöä	5	34	32	26	3
5-9 henkilöä	11	45	34	9	1
10-19 henkilöä	15	39	36	9	1
20-49 henkilöä	12	54	30	4	0
yli 50 henkilöä	14	58	24	3	1
Perustamisvuoden mukaan					
ennen 1990	5	33	40	20	2
1990-1999	5	38	34	21	2
2000-2009	10	42	30	16	2
2010-	17	50	21	11	1

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Työllistämisen pahin este

Yrityksen työllistämisen pahin este

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Ei tarvetta työllistää	29	23	22	30	32
Pahin este niissä yrityksissä, joissa tarvetta työllistää					
Kysynnän epävakaus	37	43	40	31	37
Palkkataso	7	7	4	12	6
Työn sivukulut	17	14	19	21	16
Irtisanomiseen liittyvä riski	8	8	6	11	8
Muu lainsäädäntö/työehtosopim.	6	7	8	4	6
Työvoiman saatavuus	14	11	15	11	16
Yhtiön toimitilojen ahtaus/puute	3	4	1	2	3
Muu, ml. verotus	8	6	7	8	8

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Ulkoisen rahoituksen yleisyys

Toimialoittain %					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
On lainaa rahoituslaitoksista	53	36	49	49	58
Kasvuhakuisuuden mukaan %					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintaansa lopettavat
On lainaa rahoituslaitoksista	56	52	48	33	23
Kokoluokittain %					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
On lainaa rahoituslaitoksista	39	58	58	61	68

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Ulkoisen rahoituksen ottamisen yleisyys

Toimialoittain %					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Ottanut rahoitusta	28	33	31	30	26
Kasvuhakuisuuden mukaan %					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintaansa lopettavat
Ottanut rahoitusta	44	34	25	15	16
Kokoluokittain %					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Ottanut rahoitusta	23	33	35	40	56

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

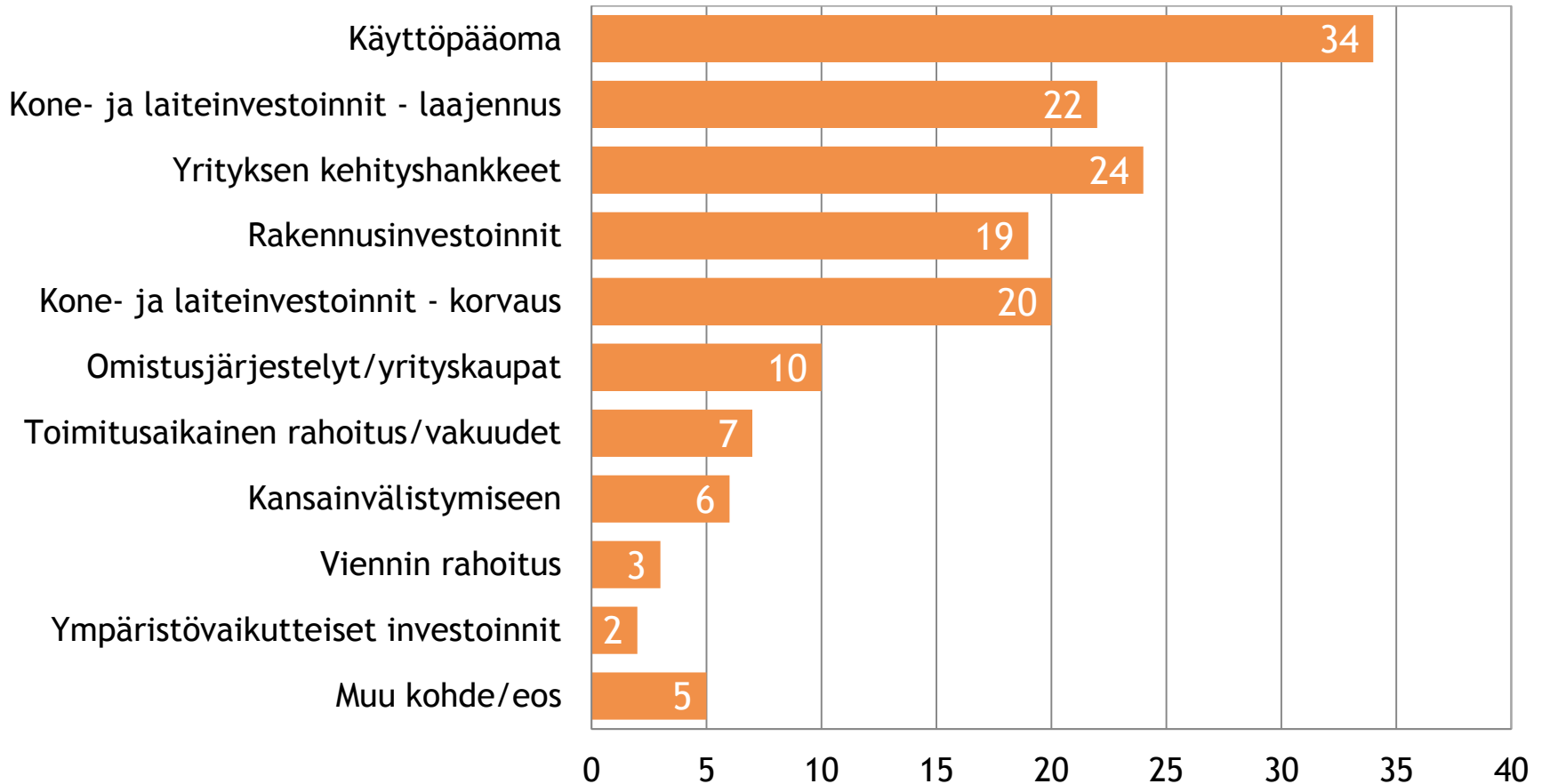
Ulkoisen rahoituksen ottamisaikomukset

Toimialoittain %					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Aikoo ottaa rahoitusta	22	32	24	19	20
Kasvuhakuisuuden mukaan %					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintaansa lopettavat
Aikoo ottaa rahoitusta	47	27	18	8	6
Kokoluokittain %					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Aikoo ottaa rahoitusta	16	26	32	36	44

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitus

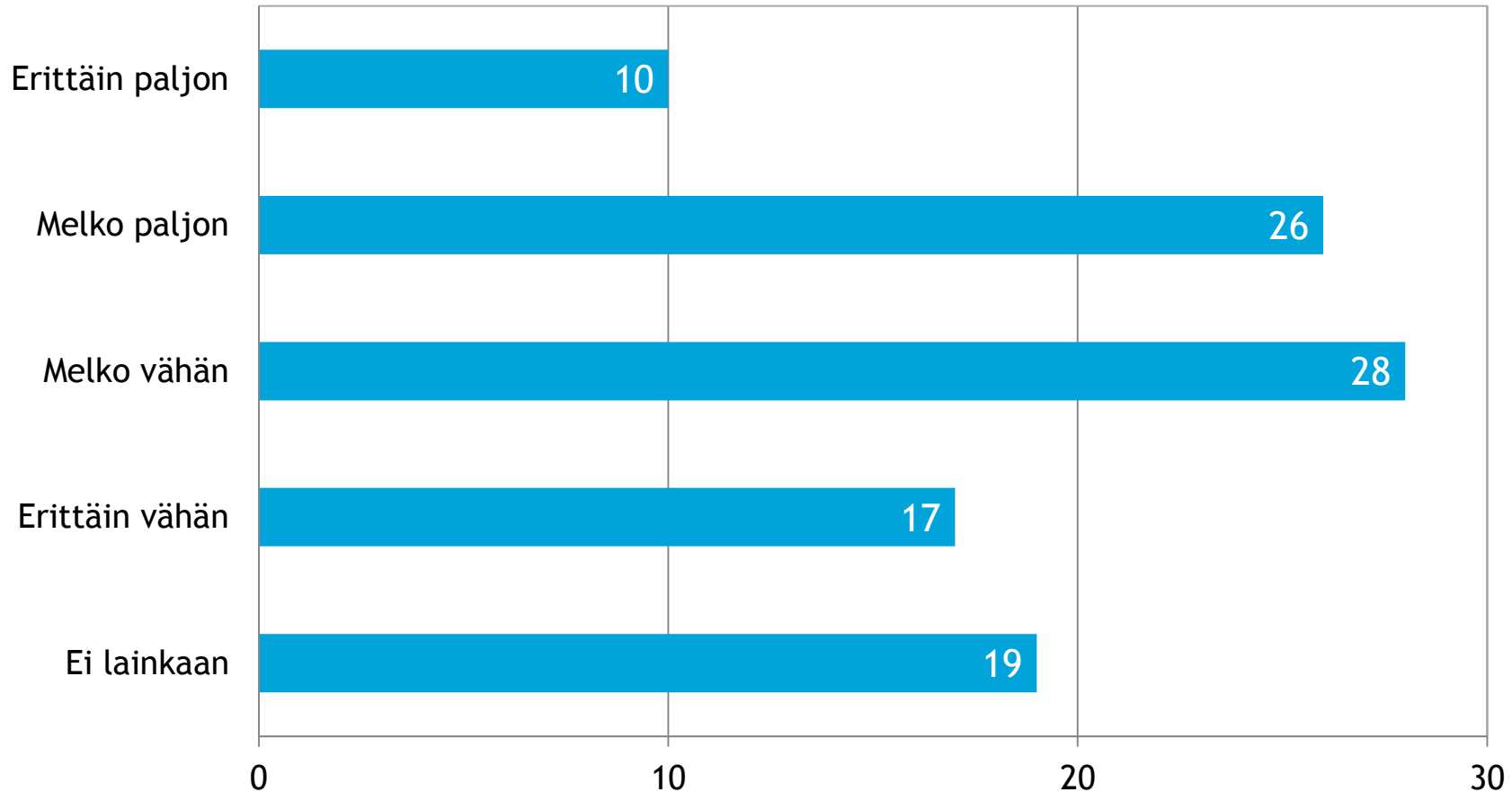
Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Ulkoisen rahoituksen tärkein aiottu käyttötarkoitus

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Koneiden ja laitteiden korvausinvestoinnit	20	18	27	9	22
Koneiden ja laitteiden laajennusinvestoinnit	22	27	19	19	23
Rakennusinvestoinnit	19	15	23	16	19
Ympäristövaikutteiset investoinnit	2	2	0	1	3
Käyttöpääoma	34	44	31	45	29
Omistusjärjestelyt/yrityskaupat	10	13	11	8	10
Viennin rahoitus ja riskien kattaminen	3	5	0	6	2
Kansainvälistyminen	6	12	2	5	7
Yrityksen kehityshankkeet	24	18	11	30	29
Toimitusaikaiset vakuudet	7	6	17	5	5
Muu tarkoitus/eos	5	2	6	9	5

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Rahoittajien luottopolitiikan kiristymisen

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, kevät 2013

Ulkoisen rahoituksen aiotut lähteet

	Pankki %	Rahoitus- yhtiö %	Finnvera %	ELY-keskus %	Tekes %	Pääoma- sijoittaja %	Vakuutus- yhtiö %
Kaikki yritykset	78	20	26	15	10	14	3
Toimialoittain							
Teollisuus	78	18	43	21	15	12	7
Rakentaminen	84	27	17	12	3	3	2
Kauppa	84	16	29	14	5	14	2
Palvelut	74	19	24	15	13	18	3
Kasvuhakuisuuden mukaan							
Voimakkaasti kasvuhakuiset	66	13	43	31	32	31	5
Kasvuhakuiset	78	20	27	16	9	15	4
Asemansa säilyttäjät	83	22	19	7	2	4	2
Ei kasvutavoitetta	87	24	10	2	1	3	1
Perustamisvuoden mukaan							
ennen 1990	83	27	17	11	5	7	5
1990-1999	76	21	25	9	7	9	3
2000-2009	78	16	32	20	12	18	2
2010 jälkeen	72	15	31	22	15	23	1

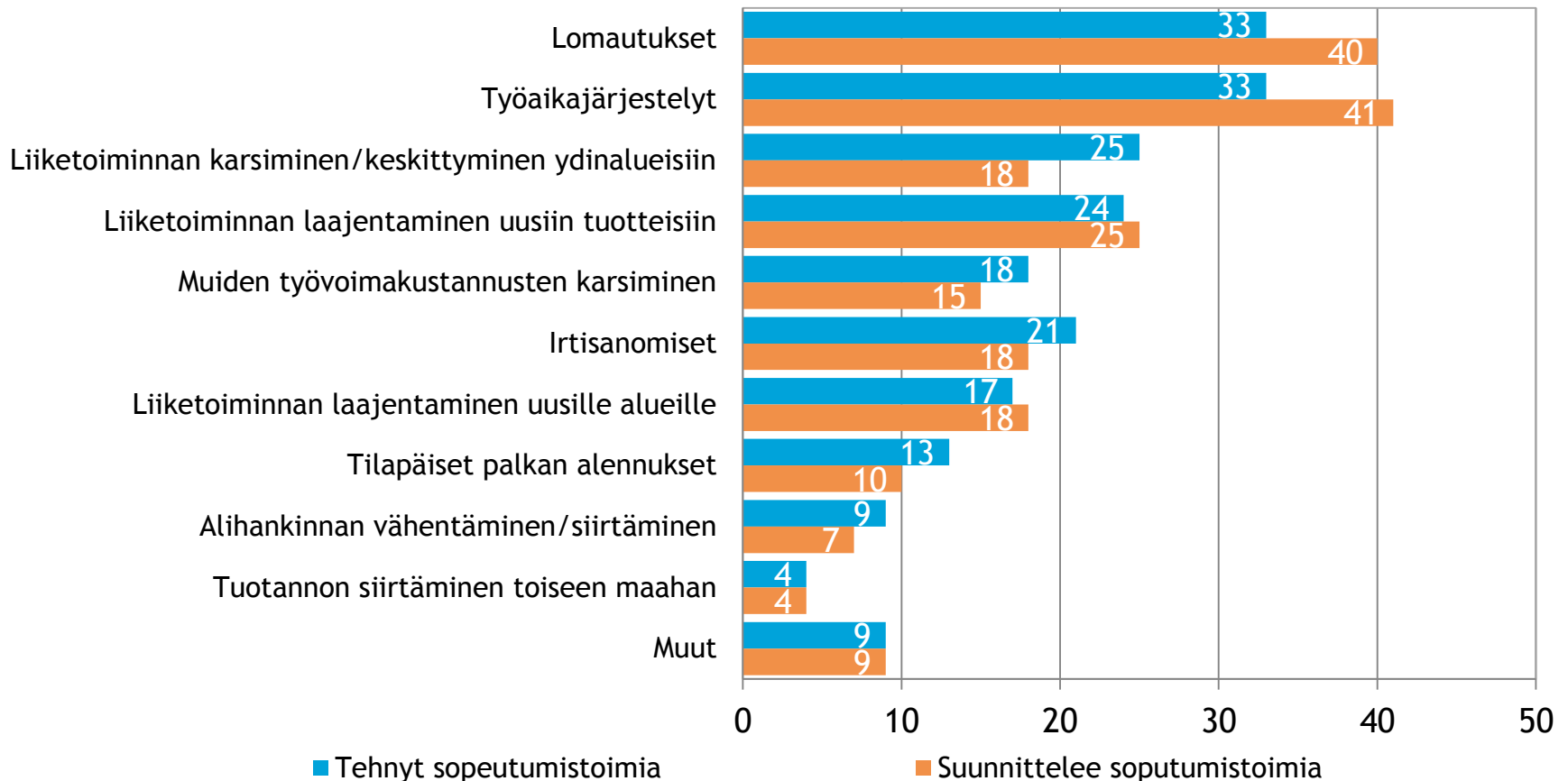
Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Yritysten omat maksuvaikeudet

Toimialoittain %					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	18	22	19	21	15
Kasvuhakuisuuden mukaan %					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintaansa lopettavat
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	20	18	20	10	37
Kokoluokittain %					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	17	20	18	18	14
Perustamisvuoden mukaan %					
	ennen 1990	1990-1999	2000-2009	2010 jälkeen	
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	15	18	20	18	

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Pk-yritysten tekemät ja suunnittelemat sopeuttamistoimet

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Yritysten suunnittelemat ja tekemät sopeuttamistoimet toimialoittain

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Tehnyt sopeuttamistoimia	31	39	35	33	27
Suunnittelemassa sopeuttamistoimia	12	12	12	15	11
Sopeuttamistoimet yrityksissä, jotka ovat tehneet tai suunnittelemassa					
Lomautukset	35	63	54	28	25
Irtisanomiset	21	26	23	22	18
Työaikajärjestelyt	35	43	29	35	36
Tilapäiset palkan alennukset	12	7	8	11	15
Muiden työvoimakustannusten karsiminen	17	10	14	19	19
Alihankinnan vähentäminen tai siirtäminen	8	17	6	5	7
Tuotannon siirtäminen toiseen maahan	3	9	1	4	3
Liiketoiminnan laajentaminen uusiin tuotteisiin	24	23	20	24	26
Liiketoiminnan laajentaminen uusille alueille	17	17	15	16	18
Liiketoiminnan karsiminen ja keskittyminen ydinalueelle	22	20	11	25	26
Muut	9	6	6	9	11

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Yritysten suunnittelemat ja tekemät sopeuttamistoimet kokoluokittain

	alle 5 henkilöä %	5-9 henkilöä %	10-19 henkilöä %	20-49 henkilöä %	yli 50 henkilöä %
Tehnyt sopeuttamistoimia	28	32	32	39	42
Suunnittelemassa sopeuttamistoimia	8	15	18	22	27
Sopeuttamistoimet yrityksissä, jotka ovat tehneet tai suunnittelemassa					
Lomautukset	18	43	54	62	71
Irtisanomiset	13	22	31	31	43
Työaikajärjestelyt	31	41	42	36	40
Tilapäiset palkan alennukset	17	9	5	4	4
Muiden työvoimakustannusten karsiminen	17	21	15	16	11
Alihankinnan vähentäminen tai siirtäminen	7	5	9	8	16
Tuotannon siirtäminen toiseen maahan	3	3	4	3	10
Liiketoiminnan laajentaminen uusiin tuotteisiin	27	22	21	19	17
Liiketoiminnan laajentaminen uusille alueille	19	16	11	14	17
Liiketoiminnan karsiminen ja keskittyminen ydinalueelle	26	19	21	15	18
Muut	11	7	8	7	4

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

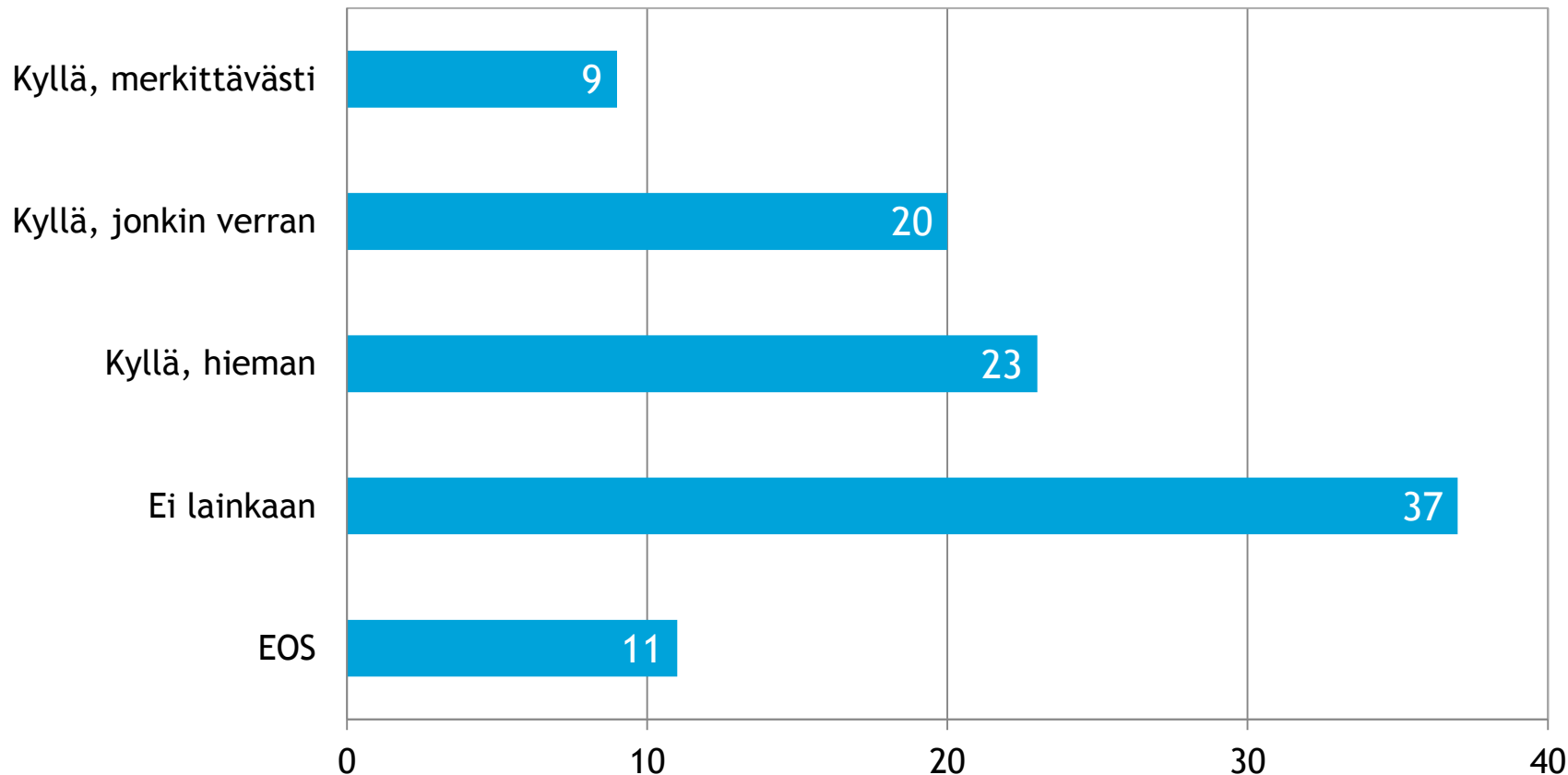

Ajankohtaiset kysymykset

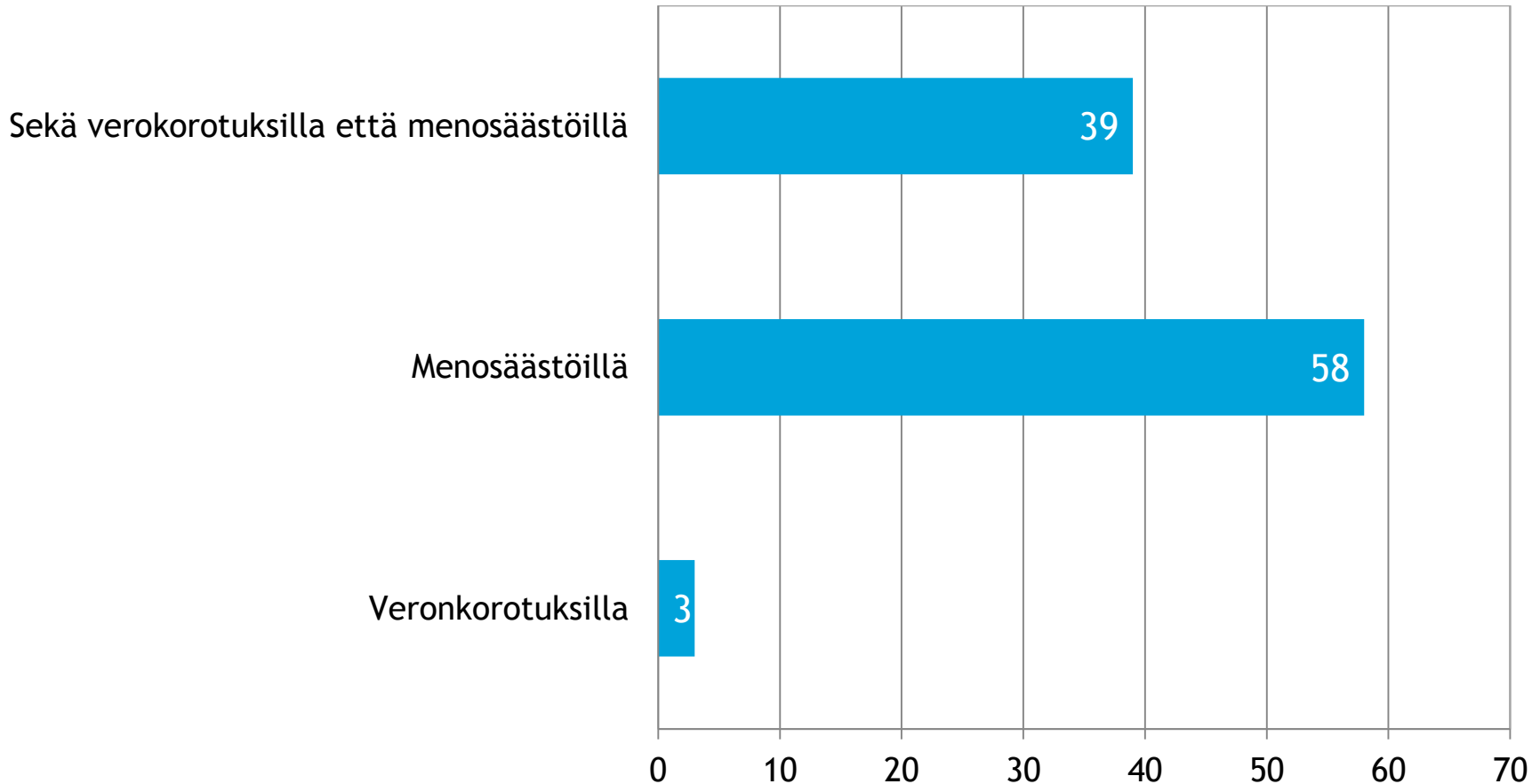

Suuryritysten sopeuttamistoimien vaikutus pk-yrityksiin

Lähde: Pk-yritysbarometri, kevät 2013

Ensisijainen keino valtiontalouden tasapainotuksen vaatimaan lisäsopeutukseen

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, kevät 2013

Yhteenveto alueellisista tuloksista

Suhdannenäkymät alueittain 1/2

	Yleiset suhdannenäkymät	Liikevaihto	Henkilökunnan määrä	Investointien arvo	Viennin arvo
Helsinki	8	31	21	0	6
Pääkaupunkiseutu	9	27	12	1	11
Uusimaa	1	24	8	-6	-1
Varsinais-Suomi	3	27	11	-5	2
Satakunta	1	21	3	-13	-3
Kanta-Häme	9	25	4	-12	-3
Päijät-Häme	14	35	15	3	2
Pirkanmaa	6	23	7	-8	0
Kymenlaakso	3	19	1	-5	-4
Etelä-Karjala	12	25	4	-1	8
Etelä-Savo	2	12	-3	-18	0
Pohjois-Savo	0	19	5	-10	-4
Pohjois-Karjala	-10	18	2	-17	-2
Keski-Suomi	2	23	8	-9	-2
Etelä-Pohjanmaa	-3	21	-5	-22	-9
Pohjanmaa	15	27	5	2	4
Keski-Pohjanmaa	8	35	11	2	12
Pohjois-Pohjanmaa	6	26	7	-16	0
Kainuu	1	13	5	-24	-8
Lappi	0	16	-2	-15	1
Koko maa	5	24	8	-7	1

Suhdannenäkymät alueittain 2/2

	Tuonnin arvo	Tuotanto- kustannukset	Kannattavuus	Vakavaraisuus	Tuotekehitys- panostukset
Helsinki	-2	34	16	28	12
Pääkaupunkiseutu	3	26	14	25	9
Uusimaa	-4	34	8	11	5
Varsinais-Suomi	2	38	4	17	3
Satakunta	-7	45	10	13	4
Kanta-Häme	-9	34	7	12	10
Päijät-Häme	-3	27	14	17	12
Pirkanmaa	-3	30	6	18	3
Kymenlaakso	2	23	3	11	6
Etelä-Karjala	1	39	22	25	-1
Etelä-Savo	0	29	19	29	5
Pohjois-Savo	-11	40	1	12	3
Pohjois-Karjala	-8	30	0	7	0
Keski-Suomi	-2	35	13	18	4
Etelä-Pohjanmaa	-16	39	4	11	-2
Pohjanmaa	-2	30	12	21	14
Keski-Pohjanmaa	-3	29	15	28	5
Pohjois-Pohjanmaa	0	38	14	23	7
Kainuu	-9	32	6	16	-6
Lappi	-10	26	-1	12	-2
Koko maa	-3	33	9	19	6

YRITTÄJYYS

LUO TYÖTÄ!
